

علوی

مدارس هزاره سوم

خزندگان

1- گروهی از مهره داران هستند که دست و پا ندارند و یا دارای دست و پای کوتاهی هستند و برای حرکت روی زمین می خزند و هنگام حرکت شکم یا دمشان روی زمین کشیده می شود . مانند لاکپشت ، مار ، تمساح ....

2- با شش تنفس می کنند .

3- بدن آن ها از پولک سفت و سخت پوشیده شده است و از بدن آنها در برابر خشکی و ضربه محافظت می کند .

4- تخم گذار هستند .

5- خونسرد هستند .

پرنندگان

- 1- گروهی از مهره داران هستند که بدن آن ها از پر پوشیده است .
پرهای قسمت های مختلف بدن یک پرنده مثل هم نیستند .
- 2- بیشتر پرنده ها پرواز می کنند مانند عقاب ، کلاغ ، کبوتر ... و
برخی از پرنندگان مانند شترمرغ و پنگوئن پرواز نمی کنند .
- 3- تخم گذارند و روی تخم هایشان می خوابند .
- 4- با شش تنفس می کنند .
- 5- خونگرم هستند .
- 6- برخی گوشتخوار و برخی گیاه خوار و دانه خوار هستند .

پستانداران

1- گروهی از مهره داران هستند که بچه زا هستند و به بچه های خود شیر می دهند مانند گاو ، میمون ، خرس ، گوسفند ...

2- با شش تنفس می کنند .

3- بدن آن ها از پشم و مو پوشیده شده است .

4- دست و پا دارند .

5- خونگرم هستند .

6- پستاندارانی که تخم گذار است و به بچه اش شیر می دهد

پلاتی پوس نام دارد .

7- نهنگ و دلفین پستاندارانی هستند که در آب زندگی می کنند

و با شش تنفس می کنند و به بچه های خود شیر می دهند .

8- پستانداران از نظر تغذیه : گیاه خوار مانند گاو.. ، گوشت

خوار مانند شیر.. و همه چیز خوار مانند انسان و خرس

درنا: بین این بچه ماهی بزرگ شده و دست و پا در آورده است. فکر می‌کنی چرا این گونه شده است؟

برنا: من فکر می‌کنم این مثل جوجه اردک زشت، تخم چیز دیگری بوده است. برویم از پدر پرسیم.

بابا: نوزادان قورباغه و ماهی به هم بسیار شبیه هستند و در آب زندگی می‌کنند. با آبشش نفس می‌کشند. با دم و باله‌ها حرکت

می‌کنند و شناگران ماهری هستند؛ فقط پوشش بدن آنها متفاوت است که آن هم با چشم قابل مشاهده نیست. این نوزادان

وقتی رشد می‌کنند و بالغ می‌شوند تازه مشخص می‌شود ماهی هستند یا قورباغه زیرا ماهی‌ها خصوصیاتشان تغییر نمی‌کند و فقط

بزرگ‌تر می‌شوند اما قورباغه‌ها کاملاً تغییر می‌کنند. به طوری که اندام تنفسی، اندام حرکتی و نحوه حرکت قورباغه بالغ کاملاً

با نوزادان قورباغه متفاوت است. به این گونه جانوران که در این دو دوره‌ی زندگی هستند دوزبست می‌گویند.

حالا شما با توجه به مشاهداتی که در این مدت داشته‌اید خصوصیات ماهی‌ها را به طور کامل بگویید.

با توجه به این حیوانات به دو دسته‌ی اصلی مهره‌دار و بدون مهره تقسیم می‌شوند.
 مهره‌داران در طبیعت به پنج دسته‌ی کلی تقسیم می‌شوند:

خزندگان

دوزیستان

ماهی‌ها

پستانداران

پرندگان

ماهی‌ها و دوزیستان را کاملاً می‌شناسید. حالا به لاک پشت و مارمولک نیز دقت کنید. آن‌ها از دسته خزندگان هستند.
 برنا: پدر جان! من خصوصیات آن‌ها را می‌دانم.

خصوصیات خزندگان مهم

- ۱) با شش تنفس می‌کنند.
- ۲) بدن آن‌ها با پولک سفت و سخت پوشیده شده است.
- ۳) دست و پلهای کوتاه دارند و هنگام حرکت شکم آن‌ها به زمین کشیده می‌شود.
- ۴) تخم گذار هستند و برای تولید مثل تخم ریزی می‌کنند.
- ۵) خونسرد هستند و دمای بدنشان با دمای محیط تغییر می‌کند.
- ۶) از تخم‌ها و نوزادان خود نگهداری نمی‌کنند.

بزمجه

ایگوانا

مارمولک

بابا: مار نیز از خزندگان است و تنها خزنده‌ای است که اصلاً دست و پا ندارد.

درنا: من هم خصوصیات پرندها را می گویم. به آن کبوتری که بر روی درختمان لانه کرده بود، بسیار با دقت نگاه کرده‌ام.

خصوصیات پرندگان مهم

(۱) با شش تنفس می‌کنند.

(۲) بدن آن‌ها با پر پوشیده شده است.

(۳) اکثر پرندها مهارت پرواز کردن دارند و با بال‌هایشان در آسمان پرواز می‌کنند.

(۴) تخم گذار هستند و برای تولید مثل در لانه‌هایی که از قبل آماده کرده‌اند تخم می‌گذارند.

(۵) خونگرم هستند و دمای بدنشان تقریباً ثابت است.

(۶) روی تخم‌های خود می‌خوابند و آن‌ها را گرم می‌کنند

و از نوزادان مراقبت می‌کنند و برای پرواز به آن‌ها تمرین

می‌دهند و پرواز کردن را به آن‌ها آموزش می‌دهند.

بابا: ما انسان‌ها از دسته‌ی پستانداران هستیم.

پستانداران:

(۱) با شش تنفس می‌کنند.

(۲) بدن آن‌ها از پشم و مو پوشیده شده است.

(۳) دو دست و پا دارند و اکثر حیوانات پستاندار از هر چهار دست و پا برای حرکت استفاده می‌کنند.

(۴) بچه‌زا هستند و برای تولید مثل زایمان می‌کنند.

(۵) خونگرم هستند و دمای بدنشان ثابت است.

(۶) به بچه‌های خود شیر می‌دهند و از آن‌ها مراقبت می‌کنند.

خصوصیات پستانداران مهم

بابا: عزیزان دلم! چند نکته‌ی جالب درباره‌ی دسته‌های مختلف مهره‌دار وجود دارد که دوست دارم آن‌ها را بدانید:

ما انسان‌ها در زندگی خود از پستانداران استفاده‌های زیادی می‌کنیم. از شیر آن‌ها برای مصرف روزانه و یا تولید لبنیات،

از پوست آن‌ها برای تولید کیف و کفش و پوشاک و ... از پشم و مو برای تولید نخ و پارچه و فرش و برای حمل و نقل و

سواری و یا مسابقات سوارکاری نیز از آن‌ها استفاده می‌شود.

راستی عشایر از موی بز برای بافت سیاه چادرها استفاده می‌کنند.

آیا می‌دانید چرا؟

بیشتر بدانیم

درباره ماهی‌ها:

۱) پولک لیز و لغزنده‌ی آن‌ها کمک می‌کند به راحتی در آب لیز بخورند و شناگران ماهری باشند.
۲) یک جفت باله‌ی سینه‌ای و دو باله‌ی شکمی و دو باله‌ی پشتی (یا کمری) دارند؛ که این باله‌ها در تعیین جهت حرکت و تغییر جهت حرکت آن‌ها در هنگام شنا کردن به آن‌ها کمک می‌کند.

۳) یک باله‌ی مخرجی دارند که تأثیر چندانی در حرکت آن‌ها ندارد.

۴) یک باله‌ی دمی دارند که سرعت حرکت آن‌ها توسط این باله تأمین می‌شود و برای تغییر ارتفاع و یا رفتن به سطح آب این باله به آن‌ها کمک می‌کند.

۵) چند نوع ماهی هستند که به ماهیان خاویاری معروفند و تخم آن‌ها بسیار قیمتی و مفید است.

درباره‌ی خزندگان:

۱) حس بویایی آن‌ها بسیار قوی است.

۲) دایناسورها که از حیوانات ماقبل تاریخ هستند در این دسته از مهره‌داران قرار می‌گیرند، گرچه هنگام حرکت شکم آن‌ها با زمین برخورد نداشته است.

درباره‌ی دوزیستان:

۱) چون شش‌های کوچکی دارند پوست آن‌ها باید همیشه مرطوب بماند تا بتوانند از طریق پوست نیز تنفس کنند.

۲) دوزیستان در آب‌های شور نیز نمی‌توانند زندگی کنند.

۳) دوزیستان با دهانشان آب نمی‌خورند و آب مورد نیاز بدنشان را از طریق پوستشان جذب می‌کنند.

درباره‌ی پرنندگان:

۱) پرهای پرنندگان سه نوع می‌باشند:

۱. نرم و کرکی، که بدن جوجه‌ها را می‌پوشاند.

۲. پوش پر، که کل بدن پرنندگان با آن پوشیده شده است.

۳. شاه پر، که بال و دم پرنندگان با آن پوشیده شده و برای پرواز به کار می‌رود.

۲) چشمان پرنندگان بسیار قوی و تیز می‌باشند.

۳) استخوان‌های پرنندگان سبک و توخالی است تا وزن آن‌ها کمتر باشد و بتوانند راحت پرواز کنند.

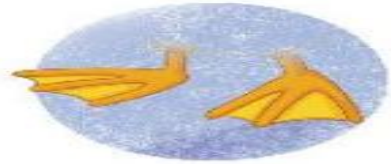
۴) شتر مرغ، مرغ، خروس و پنگوئن مهارت پرواز ندارند؛ زیرا بدن آن‌ها به نسبت بال‌هایشان سنگین است.

۵. پرنندگان با منقار (نوک) غذا می‌خورند و شکل منقار آن‌ها بستگی به گوشت‌خوار یا گیاه‌خوار بودن آن‌ها دارد.

۶. پرنده‌گانی که مهارت شنا کردن دارند، بین انگشتان پاهایشان پره وجود دارد.

۷. پرنندگان شکاری، منقار و پنجه‌های تیزی دارند.

درباره‌ی پستانداران

۱) پلاتی پوسست: پستانداری است که تخم گذار می‌باشد و به بچه‌هایش شیر می‌دهد.

۲) خفاش: پستانداری است که مهارت پرواز کردن دارد.

۳) جوجه تیغی: پستانداری است که موهای بدنش به قدری سفت شده که به تیغ تبدیل شده است و برای دفاع به او کمک می‌کند.

۴) کانگورو: پستانداری است که کیسه‌ی شکمی دارد و بچه‌هایش را در کیسه‌اش نگهداری می‌کند.

۵) نهنگ و دلفین: پستاندارانی هستند که مهارت شنا کردن دارند و دست و پا ندارند. آن‌ها چون با شش تنفس می‌کنند مجبورند برای گرفتن اکسیژن به سطح آب بیایند. شکل دم آن‌ها کمک می‌کند که حرکت آن‌ها به سطح آب آسان‌تر شود و حتی بتوانند از آب بیرون بپرند.

بابا: بچه‌ها! همه‌ی موجودات زنده برای زندگی به غذا، آب، هوا و محل مناسبی جهت زندگی کردن نیاز دارند و ما باید

همیشه به این موضوع دقت کنیم و مراقب باشیم با جابه‌جا کردن حیوانات به محیط زیست آسیب نرسانیم.

